डा०आई०एच०जाफ़री
हिन्दी से उर्दू सीखने की सरल एवं रुचि पूर्ण विधि
माहिरा
स र द ज ब अ
س ر د ج ب ا
क क़ फ़ अ त स
ک ق ف ع ط ص
य य ह व न म ल
ے ی ہ و ن م ل
मदार इशाअत घर मकनपुर शरीफ़

سلسلۂ مداریہ کے بزرگوں کی سیرت و سوانح
سلسلۂ عالیہ مداریہ سے متعلق کتابیں
سلسلۂ مداریہ کے علماء کے مضامین تحریرات
سلسلۂ مداریہ کے شعراء اکرام کے کلام

حاصل کرنے کے لئے اس ویب سائیٹ پر جائیے

www.MadaariMedia.com

@MadaariMedia

@MadaariMedia

Authority : Ghulam Farid Haidari Madaari

हिन्दी से उर्दू सीखने की सरल एवं रुचि पूर्ण विधि

डा० आई० एच० जाफ़री

तरतीब	डा० आई० एच० जाफ़री ''आमिर''
पेशकश	सिदरा फ़रहीन जाफ़री
किताबत	फ़ैज़ ग्राफ़िक्स मकनपुर शरीफ़
फ़ीगर कलेक्शन	यावर अल्ताफ़ जाफ़री
तबाअत	मदार इशाअत घर मकनपुर शरीफ़

क़ीमत **35/-** रुपये

"MAHIRA" Hindi by Dr.I.H.Jafri

بسم الله الرحمن الرحيم

उर्दू रस्मुल ख़त और दर्सो तदरीस के रवायती तरीक़ों और ग़ैर मुतावाज़िन रवैये ने उर्दू की इब्तिदाई तालीम में कई तरह की उल्झने पैदा कर दी हैं यहाँ तक कि उर्दू रस्मुल ख़त, हुरूफ़े तहज्जी और निज़ामे इमला वग़ैरह की बुनियादें हिलाकर रख दीं

इन तमाम उल्झनों को मद्‌दे नज़र रखते हुए जहाँ तक मेरा ख़्याल है डा०आई०एच०जाफ़री की तरतीब अनोखी है इस किताब में बच्चों की दिल चस्पी का पूरा ख़्याल रखा गया है मैं दावे के साथ कह सकती हूँ कि ''माहिरा'' एक ऐसी किताब साबित होगी जो बच्चों और बड़ों बल्कि सभी के लिये उर्दू सीखने में मददगार साबित होगी।

चीनियाँ जाफ़री

अलिफ़(अ) ا
انار अनार
बे (ब) ب
بلی बिल्ली
पे (प) پ
پتّہ पत्ता
ते (त) ت
ترازو तराज़ू
टे (ट) ٹ
ٹوپی टोपी
से (स) ث
ثمر समर
जीम (ज) ج
جہاز जहाज़
चे (च) چ
چمچہ चमचा
हे (ह) ح
حقّہ हुक़्क़ा
ٹماٹر
टमाटर
बन्दर
بندر
चाक़ू
چاقو
جہاز
जहाज़
अंगूर
انگور
چیل
चील

डाल (ड) ڈ
दाल (द) د
ख़े (ख़) خ
DIPLOMAT
ڈلیا डलिया
دوات दवात
خربوزہ ख़रबूज़ा
ड़े (ड़) ڑ
रे (र) ر
ज़ाल (ज़) ذ
ڑ
ریل گاڑی रेलगाड़ी
ذرّہ ज़र्रा
शीन (श) ش
सीन (स) س
ज़े (ज़) ز
شلغم शलग़म
سورج सूरज
زیور ज़ेवर
خطرہ
ख़तरा
ژ
ज़ाल
شیر शेर
دروازہ दर्वाज़ा
خرگوش ख़रगोश

5
तो (त) ط
طوطا तोता
ज़ुआद (ज़) ض
ضریح ज़रीह
सुआद (स) ص
صندوق सन्दूक़
ग़ैन (ग़) غ
غلیل गुलेल
ऐन (अ,ए) ع
عینک ऐनक
ज़ो (ज़) ظ
ظروف ज़ुरूफ़
काफ़ (क) ک
کرسی कुर्सी
क़ाफ़ (क़) ق
قرآن कुरआन
फ़े (फ़) ف
فون फ़ोन
कैंची قینچی
क़लम قلم
ART HISTORY
غبارہ
गुब्बारा
किताब کتاب
فراک फ़्राक
عورت औरत
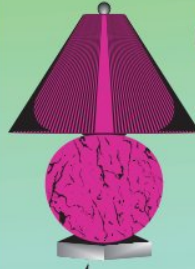
मीम (म) م
مشین मशीन
लाम (ल) ل
لیمپ लैम्प
गाफ़ (ग) گ
گیند गेन्द
हे (ह) ہ
ہاتھی हाथी
वाओ (व) و
ورق वरक़
नून (न) ن
نل नल
ये (य) ی ے
یکّہ यक्का
हे दो चश्मी ھ
ء हमज़ा
لٹّو लटटू
مگرمچھ मगरमच्छ
گدھا गधा
فائل फ़ाइल
مچھلی मछली
گاجر गाजर
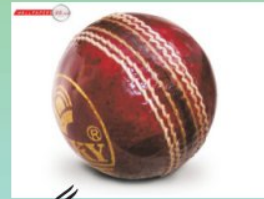
7
حروف تہجی वर्ण माला
(باترتیب)
अलिफ़(अ) ا
बे (ब) ب
पे (प) پ
ते (त) ت
टे (ट) ٹ
से (स) ث
जीम (ज) ج
चे (च) چ
हे (ह) ح
ख़े (ख़) خ
दाल (द) د
डाल (ड) ڈ
ज़ाल (ज़) ذ
रे (र) ر
ड़े (ड़) ڑ
ज़े (ज़) ز
ज़ाल ژ
सीन (स) س
शीन (श) ش
सुआद (स) ص
ज़ुआद (ज़) ض
तो (त) ط
ज़ो (ज़) ظ
ऐन (अ,ए) ع
ग़ैन (ग़) غ
फ़े (फ़) ف
क़ाफ़ (क़) ق
काफ़ (क) ک
गाफ़ (ग) گ
लाम (ल) ل
मीम (म) م
नून (न) ن
वाओ (व) و
हे (ह) ہ
हे दो चश्मी ھ
हमज़ा ء
ये (य) ی ے

حروف تہجی

बे तरतीब हुरूफ़(अक्षर) (بے ترتیب)

ا ف پ ک ٹ ل

ش چ ض خ ظ ڈ

ذ ن ڑ ہ ژ ء

ج ص ح ط د ع

غ ب ق ت گ ث

م ر و ز ھ س

ے ی

ہم شکل حروف

हम शक्ल हुरूफ़(अक्षर)

ب پ ت ٹ ث ف ک گ ے

ج چ ح خ ع غ

س ش ص ض ق ن ل ی

د ڈ ذ و ہ ر ڑ ز ژ

ا م ط ظ

उर्दू के कुछ अक्षरों की आवाज़/उच्चारण हिन्दी अक्षरों से अलग है जैसे خ के लिये (ख़) ख के नीचे बिन्दी रख कर ظ/ض/ز/ذ के लिये (ज़) ज के नीचे बिन्दी रख कर ڑھ के लिये (ढ़) ढ के नीचे बिन्दी रख कर غ के लिये (ग़) ग के नीचे बिन्दी रख कर ف के लिये (फ़) फ के नीचे बिन्दी रख कर ق के लिये (क़) क के नीचे बिन्दी रख कर

ग़लत	सही	ग़लत	सही
खरबूजा	ख़रबूज़ा	कब्जा	क़ब्ज़ा
फकीर	फ़क़ीर	आजाद	आज़ाद

خالی خانوں میں حرف لکھئے

ख़ाली ख़ानों में हुरूफ़(अक्षर)लिखिये

ا ____ پ ____ ٹ ____

____ چ ____ خ ____ ڈ

ذ ____ ڑ ____ ژ ____

____ ص ____ ط ____ ع

غ ____ ق ____ گ ____

____ ن ____ ہ ____ ء

____ ے

मात्रायें

आ ा के लिये آ प्रारम्भ में और अन्त या मध्य में हो तो ا

जैसे आरम्भ में आम آم मध्य में कहानी کہانی अन्त में गमला گملا

इ ि के लिये ज़ेर ِ जैसे किताब کِتاب

ई ी के लिये ये ی जैसे पानी پانی

उ ु के लिये पेश ُ जैसे उस اُس

ऊ ू ओ ो और औ ौ के लिये वाओ و जैसे

दूर دُور मोर مور फ़ौत فوت

ए े और ऐ ै के लिये ये (बड़ी) ے जैसे बेल بیل

और बैल بَیل

حروف اور انکے نقطے हुरूफ़(अक्षर) और उनके नुक़ते

بغیر نقطہ والے حروف बग़ैर नुक़्ते वाले हुरूफ़(अक्षर)

ا ح د ر س ط ع ل م و ہ

ایک نقطہ والے حروف एक नुक़्ते वाले हुरूफ़(अक्षर)

ب ج ذ ز ض ظ غ ف ن

دو نقطہ والے حروف दो नुक़्ते वाले हुरूफ़(अक्षर)

ت ق ي ے

تین نقطہ والے حروف तीन नुक़्ते वाले हुरूफ़(अक्षर)

پ ث چ ژ ش

مرکز اور علامت والے حروف मर्कज़ और अलामत वाले हुरूफ़(अक्षर)

ک گ

ط کی علامت والے حروف (ط) की अलामत वाले हुरूफ़(अक्षर)

ٹ ڈ ڑ

ہندی حروف हिन्दी हुरूफ़(अक्षर)

بھ	پھ	تھ	ٹھ	جھ	چھ	کھ	گھ	دھ	ڈھ	ڑھ
भ	फ	थ	ठ	झ	छ	ख	घ	ध	ढ	ढ़

نقطے لگائیے नुक़्ते लगाइये

ا ٮ ٮ ٮ ٹ ٮ

ح ح ح ح د ڈ

د ر ڑ ر ر س

س ص ص ط ط ع

ع ڡ ٯ ک گ ل

م ں و ہ ھ ء

ى ے

زبرَ زیرِ پیشُ ज़बर/ज़ेर/पेश

زبرَ ज़बर

ज़	ड	द	ख़	ह	च	ज	स	ट	त	प	ब	अ
ذَ	ڈَ	دَ	خَ	حَ	چَ	جَ	ثَ	ٹَ	تَ	پَ	بَ	اَ
फ़	ग़	अ	ज़	त	ज़	स	श	स	ज़	ज़	ड़	र
فَ	غَ	عَ	ظَ	طَ	ضَ	صَ	شَ	سَ	ژَ	زَ	ڑَ	رَ
	य	य	अ	ह	ह	व	न	म	ल	ग	क	क़
	ےَ	یَ	ءَ	ھَ	ہَ	وَ	نَ	مَ	لَ	گَ	کَ	قَ

زیرِ ज़ेर ِ

ज़े	डे	दे	ख़े	हे	चे	जे	से	टे	ते	पे	बे	ए
ذِ	ڈِ	دِ	خِ	حِ	چِ	جِ	ثِ	ٹِ	تِ	پِ	بِ	اِ
फ़े	ग़े	ए	ज़े	ते	ज़े	से	शे	से	ज़े	ज़े	ड़े	रे
فِ	غِ	عِ	ظِ	طِ	ضِ	صِ	شِ	سِ	ژِ	زِ	ڑِ	رِ
	ये	ये	ए	हे	हे	वे	ने	मे	ले	गे	के	क़े
	ےِ	یِ	ءِ	ھِ	ہِ	وِ	نِ	مِ	لِ	گِ	کِ	قِ

پیشُ पेश ُ

ज़ु	डु	दु	ख़ु	हु	चु	जु	सु	टु	तू	पू	बू	उ
ذُ	ڈُ	دُ	خُ	حُ	چُ	جُ	ثُ	ٹُ	تُ	پُ	بُ	اُ
फ़ु	ग़ु	उ	ज़ु	तु	ज़ु	सु	शु	सु	ज़ु	ज़ु	ड़ु	रु
فُ	غُ	عُ	ظُ	طُ	ضُ	صُ	شُ	سُ	ژُ	زُ	ڑُ	رُ
	यु	यु	उ	हु	हु	वु	नु	मु	लु	गु	कु	क़ु
	ےُ	یُ	ءُ	ھُ	ہُ	وُ	نُ	مُ	لُ	گُ	کُ	قُ

بارہ کھڑی बारह खड़ी

क	का	कि	की	कु	कू	के	कै	को	कौ	कं	कः
کَ	کا	کِ	کی	کُ	کو	کے	کئے	کو	کوَ	کن	کہ
ख	खा	खि	खी	खु	खू	खे	खै	खो	खौ	खं	खः
کھَ	کھا	کھِ	کھی	کھُ	کھو	کھے	کھئے	کھو	کھوَ	کھن	کھہ
ग	गा	गि	गी	गु	गू	गे	गै	गो	गौ	गं	गः
گَ	گا	گِ	گی	گُ	گو	گے	گئے	گو	گوَ	گن	گہ
घ	घा	घि	घी	घु	घू	घे	घै	घो	घौ	घं	घः
گھَ	گھا	گھِ	گھی	گھُ	گھو	گھے	گھئے	گھو	گھوَ	گھن	گھہ
ड़	ड़ा	ड़ि	ड़ी	ड़ु	ड़ू	ड़े	ड़ै	ड़ो	ड़ौ	ड़ं	ड़ः
ڑَ	ڑا	ڑِ	ڑی	ڑُ	ڑو	ڑے	ڑئے	ڑو	ڑوَ	ڑن	ڑہ
च	चा	चि	ची	चु	चू	चे	चै	चो	चौ	चं	चः
چَ	چا	چِ	چی	چُ	چو	چے	چئے	چو	چوَ	چن	چہ
छ	छा	छि	छी	छु	छू	छे	छै	छो	छौ	छं	छः
چھَ	چھا	چھِ	چھی	چھُ	چھو	چھے	چھئے	چھو	چھوَ	چھن	چھہ
ज	जा	जि	जी	जु	जू	जे	जै	जो	जौ	जं	जः
جَ	جا	جِ	جی	جُ	جو	جے	جئے	جو	جوَ	جن	جہ
झ	झा	झि	झी	झु	झू	झे	झै	झो	झौ	झं	झः
جھَ	جھا	جھِ	جھی	جھُ	جھو	جھے	جھئے	جھو	جھوَ	جھن	جھہ
ट	टा	टि	टी	टु	टू	टे	टै	टो	टौ	टं	टः
ٹَ	ٹا	ٹِ	ٹی	ٹُ	ٹو	ٹے	ٹئے	ٹو	ٹوَ	ٹن	ٹہ
ठ	ठा	ठि	ठी	ठु	ठू	ठे	ठै	ठो	ठौ	ठं	ठः
ٹھَ	ٹھا	ٹھِ	ٹھی	ٹھُ	ٹھو	ٹھے	ٹھئے	ٹھو	ٹھوَ	ٹھن	ٹھہ
ड	डा	डि	डी	डु	डू	डे	डै	डो	डौ	डं	डः
ڈَ	ڈا	ڈِ	ڈی	ڈُ	ڈو	ڈے	ڈئے	ڈو	ڈوَ	ڈن	ڈہ

ढ ढा ढि ढी ढु ढू ढे ढै ढो ढौ ढन ढः

ڈھَ ڈھا ڈھِ ڈھی ڈھُ ڈھو ڈھے ڈھئے ڈھو ڈھوَ ڈھن ڈھہ

त ता ति ती तु तू ते तै तो तौ तन तः

تَ تا تِ تی تُ تو تے تئے تو توَ تن تہ

थ था थि थी थु थू थे थै थो थौ थन थः

تھَ تھا تھِ تھی تھُ تھو تھے تھئے تھو تھوَ تھن تھہ

द दा दि दी दु दू दे दै दो दौ दन दः

دَ دا دِ دی دُ دو دے دئے دو دوَ دن دہ

न ना नि नी नु नू ने नै नो नौ नन नः

نَ نا نِ نی نُ نو نے نئے نو نوَ نن نہ

प पा पि पी पु पू पे पै पो पौ पन पः

پَ پا پِ پی پُ پو پے پئے پو پوَ پن پہ

फ फा फि फी फु फू फे फै फो फौ फन फः

پھَ پھا پھِ پھی پھُ پھو پھے پھئے پھو پھوَ پھن پھہ

ब बा बि बी बु बू बे बै बो बौ बन बः

بَ با بِ بی بُ بو بے بئے بو بوَ بن بہ

भ भा भि भी भु भू भे भै भो भौ भन भः

بھَ بھا بھِ بھی بھُ بھو بھے بھئے بھو بھوَ بھن بھہ

म मा मि मी मु मू मे मै मो मौ मन मः

مَ ما مِ می مُ مو مے مئے مو موَ من مہ

य या यि यी यु यू ये यै यो यौ यन यः

یَ یا یِ یی یُ یو یے یئے یو یوَ ین یہ

र रा रि री रु रू रे रै रो रौ रन रः

رَ را رِ ری رُ رو رے رئے رو روَ رن رہ

ल ला लि ली लु लू ले लै लो लौ लन लः

لَ لا لِ لی لُ لو لے لئے لو لوَ لن لہ

वः	वन	वौ	वो	वै	वे	वू	वु	वी	वि	वा	व
وہ	ون	ووَ	وو	وئے	وے	وو	وُ	وی	وِ	وا	وَ
शः	शन	शौ	शो	शै	शे	शू	शु	शी	शि	शा	श
شہ	شن	شوَ	شو	شئے	شے	شو	شُ	شی	شِ	شا	شَ
सः	सन	सौ	सो	सै	से	सू	सु	सी	सि	सा	स
سہ	سن	سوَ	سو	سئے	سے	سو	سُ	سی	سِ	سا	سَ
हः	हन	हौ	हो	है	हे	हू	हु	ही	हि	हा	ह
ہہ	ہن	ہوَ	ہو	ہئے	ہے	ہو	ہُ	ہی	ہِ	ہا	ہَ

स्वर वर्णों का अभ्यास

अ	ا	अब	اب
आ	آ	आज	آج
इ	اِ	इस	اِس
ई	اِی	ईश	اِیش
उ	اُ	उस	اُس
ऊ	اُو	ऊन	اُون
ए	اے	एक	ایک
ऐ	اَئے	ऐसा	ایسا
ओ	او	ओस	اوس
औ	اَو	और	اور
अं	ان	अंग	انگ
अः	آہ	अतः	اتاہ

مرکب الفاظ संयुक्त शब्द

ب پ ت ٹ ث — ب
ج چ ح خ — ج
د ڈ ذ ر ڑ ز ژ — د ر
س ش ص ض — س ص
ط ظ — ط
ع غ — ع
ف ق ک گ — ک
ل م ن و ہ ھ ء ی ے

ملانے کی شکل मिलाने की विधि

حروف	ب بـ ـبـ ـب ج جـ ـجـ ـج س سـ ـسـ ـس ص صـ ـصـ ـص
ब ب بـ ـبـ ـب	با بب بج بد بر بس بص بط بع بف بق بک بل بم بن بو بہ بی بے
प پ پـ ـپـ ـپ	پا پب پج پد پر پس پص پط پع پف پق پک پل پم پن پو پہ پی پے
त ت تـ ـتـ ـت	تا تب تج تد تر تس تص تط تع تف تک تق تل تم تن تو تہ تی تے
ट ٹ ٹـ ـٹـ ـٹ	ٹا ٹب ٹج ٹد ٹر ٹس ٹص ٹط ٹع ٹف ٹق ٹک ٹل ٹم ٹن ٹو ٹہ ٹی ٹے

स ث ثـ ـثـ ـث	ثا ثب ثج ثد ثر ثس ثص ثط ثع ثف ثق ثک ثل ثم ثن ثو ثہ ثی ثے
ज ج جـ ـجـ ـج	جا جب جج جد جر جس جص جط جع جف جق جک جل جم جن جو جہ جی جے
च چ چـ ـچـ ـچ	چا چب چج چد چر چس چص چط چع چف چق چک چل چم چن چو چہ چی چے
ह ح حـ ـحـ ـح	حا حب حج حد حر حس حص حط حع حف حق حک حل حم حن حو حہ حی حے
ख़ خ خـ ـخـ ـخ	خا خب خج خد خر خس خص خط خع خف خق خک خل خم خن خو خہ خی خے
स س سـ ـسـ ـس	سا سب سج سد سر سس سص سط سع سف سق سک سل سم سن سو سہ سی سے
श ش شـ ـشـ ـش	شا شب شج شد شر شس شص شط شع شف شق شک شل شم شن شو شہ شی شے
स ص صـ ـصـ ـص	صا صب صج صد صر صس صص صط صع صف صق صک صل صم صن صو صہ صی صے
ज़ ض ضـ ـضـ ـض	ضا ضب ضج ضد ضر ضس ضص ضط ضع ضف ضق ضک ضل ضم ضن ضو ضہ ضی ضے

ملانے کی شکل मिलाने की विधि

حروف

ط ط ط ط ع ع ع ء ف ف ف ف ق ق ق ق ک کا کر کر

ل ل ل ل م م م م ن ن ن ن ی ے یا یی یر

ط त
ط ط ط
طا طب طج طد طر طس طص طط طع طف طق طک طل طم طن
طو طہ طی طے

ظ ज़
ظ ظ ظ
ظا ظب ظج ظد ظر ظس ظص ظط ظع ظف ظق ظک ظل ظم ظن
ظو ظہ ظی ظے

ع अ
ع ع ع ء
عا عب عج عد عر عس عص عط عع عف عق عک عل عم عن
عو عہ عی عے

غ ग़
غ غ غ غ
غا غب غج غد غر غس غص غط غع غف غق غک غل غم غن
غو غہ غی غے

ف फ़
ف ف ف
فا فب فج فد فر فس فص فط فع فف فق فک فل فم فن
فو فہ فی فے

ق क़
ق ق ق
قا قب قج قد قر قس قص قط قع قف قق قک قل قم قن
قو قہ قی قے

ک क
کا کر کر
کا کب کج کد کر کس کص کط کع کف کق کک کل کم کن
کو کہ کی کے

ल ل ل لـ	لا لب لج لد لر لس لص لط لع لف لق لک لل لم لن لو له لی لے
म م مـ	ما مب مج مد مر مس مص مط مع مف مق مک مل مم من مو مہ می مے
न ن نـ	نا نب نج ند نر نس نص نط نع نف نق نک نل نم نن نو نہ نی نے
य ی یـ ے	یا یب یج ید یر یس یص یط یع یف یق یک یل یم ین یو یہ یی یے

تشدید तश्दीद (एक अक्षर दो बार)(ّ)

बच्चा	सच्चा	इज़्ज़त	ज़िल्लत	मुद्दत	जन्नत	क़िल्लत
بچّہ	سچّا	عزّت	ذلّت	مدّت	جنّت	قلّت

चक्की	मक्खी	भट्टी	कच्चा	गन्ना	अच्छा	हिम्मत
چکّی	مکّھی	بھٹّی	کچّا	گنّا	اچھّا	ہمّت

تنوین (زبر ً زیر ٍ پیش ٌ) اً (اَن) اٍ (اِن) اٌ (اُن)

तनवीन (अन इन उन की आवाज़ का निकलना)

फ़ौरन	उमूमन	ख़ुसूसन	अख़्लाक़न	अदबन	क़सदन	सहवन
فوراً	عموماً	خصوصاً	اخلاقاً	ادبً	قصداً	سہواً

नफ़्सिन	शजरिन	शम्सुन	क़मरुन	आनन	फ़ानन	क़ुदरतन	क़ादरिन
نفسٍ	شجرٍ	شمسٌ	قمرٌ	آناً	فاناً	قدرةً	قادرٍ

अपनी नोट बुक पर नक़्ल करके हिन्दी बनाइये

بچّہ سچّا ہوتا ہے۔ عموماً وہ جھوٹ نہیں بولتا۔ فوراً کام سن لیتا ہے۔ خصوصاً بڑے
لوگ قصداً یا سہواً اپنے فیصلے آناً فاناً بدل لیتے ہیں۔ اخلاقاً یہ اللہ کو پسند نہیں۔
ایسے لوگ دنیا میں ذلّت پاتے ہیں اور عقباء میں جنّت سے محروم کئے جا سکتے ہیں

تصویروں کے نام لکھئے चित्रों के नाम लिखिये

نیچے لکھے حروف کی مشق کیجئے

निम्न अक्षरो का अभ्यास कीजिये

بھ ....

پھ ....

ٹھ ....

جھ ....

دھ ....

کھ ....

مفرد الفاظ पृथक शब्द

دو حرفی الفاظ दो अक्षर वाले शब्द

अब	इस	उन	रस	दिन	दुःख	दम	दिल
اَب	اِس	اُن	رَس	دِن	دُکھ	دَم	دِل
रुक	**दस**	**ज़र**	**रख**	**डर**	**दिक़**	**दो**	**दफ़**
رُک	دَس	زَر	رَکھ	ڈَر	دِق	دُو	دَف
वह	**उठ**	**रग**	**रब**	**रिन**	**रुख**	**रुत**	**दर**
وُہ	اُٹھ	رَگ	رَب	رِن	رُخ	رُت	دَر

سہ حرفی الفاظ तीन अक्षर वाले शब्द

दाल	दाम	रात	राग	राज	राख	राज़	वार
دَالُ	دَامُ	رَاتُ	رَاگُ	رَاجُ	رَاکھ	رَازُ	وَار
दौड़	**और**	**दाग़**	**वरक़**	**रोज़**	**दूर**	**डोल**	**ऊन**
دَوڑُ	اَورُ	دَاغُ	وَرَقُ	رُوزُ	دُورُ	ڈُولُ	اُونُ
ओस	**रविश**	**दरी**	**अदा**	**ज़रा**	**इरम**	**अदब**	**रिदा**
اُوس	رَوِشُ	دَرِیُ	اَدَا	ذَرَا	اِرَمُ	اَدَبُ	رِدَا

چہار حرفی الفاظ चार अक्षर वाले शब्द

अदरक	दादी	राज़िक़	ज़रदी	वारिस	वर्दी	दर्ज़ी
اَدْرَکُ	دَادِیُ	رَازِقُ	زَرْدِیُ	وَارِثُ	وَرْدِیُ	دَرْزِیُ
वादी	**दावर**	**दौड़ा**	**रोज़ह**	**रोज़ी**	**डोरी**	**अरवी**
وَادِیُ	دَاوَرُ	دَوڑَا	رُوزَہ	رُوزِیُ	ڈُورِیُ	اَرْوِی

23
ان تصویروں کے نام لکھئے
निम्न चित्रों के नाम लिखो
نیچے دیئے حروف سے شروع ہونے والے تین تین مفرد الفاظ لکھئے
निम्न शब्दों से शुरू होने वाले तीन तीन पृथक शब्द लिखिये
ا
ر
د
و
الفاظ پورے کیجئے शब्द पूरे कीजिये
اُدِیُ_
دَ_وَرُ
دَوُ_ا
_وُزَه
رُ_زِیُ
ڈُوُ_یُ
_رُوِی
اَ_رَکُ
دَاُ_یُ
_رَاُزِ
_رُدِیُ
وَ_رِثُ
وَرُ_یُ
_دَرُزِ
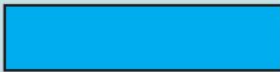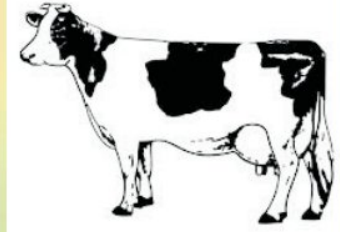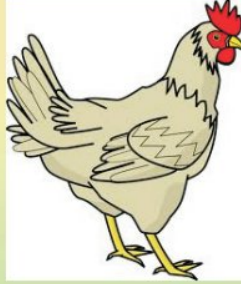
ملا کر لکھنا سیکھئے मिलाकर लिखना सीखिये

किताब کتاب = کِ + تَ + ا + بْ

हिज्जे- काफ़ ज़ेर *कि* ते अलिफ़ जबर *ता* बे साकिन = किताब

गेन्द گیند = گ + ے + ن + د

हिज्जे-गाफ़ ये ज़ेर *गे* नून साकिन दाल मौक़ूफ़ = गेन्द

ऊँट اونٹ = ا + و + ن + ٹ

हिज्जे- अलिफ़ वाओ पेश ऊ नून साकिन टे मौक़ूफ़

मुर्ग़ी مرغی = م + ر + غ + ی

हिज्जे-मीम रे पेश *मुर* ग़ैन ये ज़ेर *ग़ी* = मुर्ग़ी

मछली مچھلی = م + چھ + ل + ی

हिज्जे- मीम छ ज़बर *मछ* लाम ये ज़ेर *ली* = मछली

चाबी چابی = چ + ا + ب + ی

हिज्जे-चे अलिफ़ जबर *चा* बे ये ज़ेर *बी* = चाबी

ملا کر لکھنا سیکھئے मिलाकर लिखना सीखिये

ہ+ا+تھ+ی= ہاتھی

हिज्जे-हे अलिफ़ ज़बर *हा* थ ये ज़ेर *थी* = हाथी

ہ+ر+ن= ہرن

हिज्जे-हे ज़ेर *हि* रे नून ज़बर *रन* = हिरन

ط+و+ط+ا = طوطا

हिज्जे-तो वाओ पेश *तो* तो अलिफ़ ज़बर *ता* = तोता

ک+ت+ت+ا= کتّا

हिज्जे-काफ़ ते पेश *कुत* ते अलिफ़ ज़बर *ता* = कुत्ता

بھ+ا+ل+و = بھالو

हिज्जे-भ अलिफ़ ज़बर *भा* लाम वाओ पेश *लू* = भालू

ف+و+ن= فون

हिज्जे-फ़े वाओ पेश *फ़ो* नून साकिन = फ़ोन

دوحرفی مرکب الفاظ दो अक्षरों से मिल कर बने शब्द

अभ्यास

طوطا سارس مور مرغی ہدہد چڑیا چکور

ہرن گاے ہاتھی گھوڑا لومڑی اونٹ بندر

ہاتھ کان بال ماتھا زبان ناک پیر

باپ بیٹا مرد عورت آدمی لڑکی لڑکا

چاقو جگ لوٹا کپ برتن ٹب تھالی

لال ہرا کالا سرخ پرپل نیلا پیلا

نیچے دی ہوئ تصویروں کے نام لکھے

नीचे दिये हुए चित्रों के नाम लिखिये

....

....

....

....

....

ھ والے حروف میں مختلف حرف جوڑنا
दो चश्मी हे वाले अक्षरों से शब्द बनाना

धन	ढक	ठस	भस	घर	खड़	भद	फिर	थन
دھن	ڈھک	ٹھس	بھس	گھر	کھڑ	بھد	پھر	تھن

घुल	घिस	धड़	धम	भर	भुस	ठग
گھل	گھس	دھڑ	دھم	بھر	بھس	ٹھگ

تصویریں اوران کے نام तस्वीरें और उनके नाम
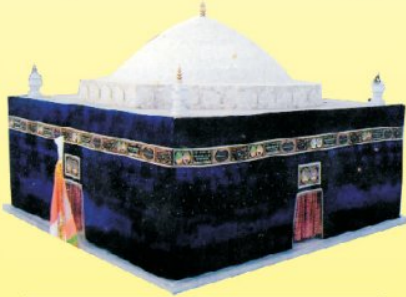
काबा کعبہ

गम्बदे ख़ज़रा گنبدِ خضریٰ

रौज़ह मदार روضہ مدار

मलंग ملنگ

मस्जिद आलमगीरी مسجد عالمگیری

नमाज़ी نمازی

मुक़र्रिर مقرر

تصویروں کو دیکھ کر کھیلوں کے نام لکھئے

चित्रों को देख कर खेलों के नाम लिखिये

آ (ٓ) مد मद (आ की आवाज़ के लिये)

हिन्दी	اردو
आग	آگ
आप	آپ
आल	آل
आब	آب
आम	آم
आन	آن
आस	آس
आज	آج
आधा	آدھا
आजा	آجا
आना	آنا
आक़ा	آقا
आ□ा	آشا
आरा	آرا
आटा	آٹا
आया	آیا
आरी	آری
आसान	آسان
आलू	آلو
आवाज़	آواز
आठ	آٹھ
आराम	آرام
आज़ाद	آزاد
आख़िर	آخر

उर्दू बनाइये

राशिद को आवाज़ दो । आरी नौकर की है । आम आप का है । आक़ा ने आज़ाद कर दिया । अब इस को आराम करने दो । यह आदम को दे दो । आलू आग पर भून कर आधा आधा काट लो ।

हिन्दी बनाइये

باجی چادر صابن نادر ساگر طاقت عابد غافل فائل قاصر یاور جامن
سدرا بدلا کاجل گاجر شامل لومڑی کھوپڑی چھڑی مورنی مداری طوطا صاحب
شوشہ روضہ حاجرہ بدیع واعظ فاقہ قدرت زندہ شاہ مدار محمد اللہ غوث

हम्ज़ा (दो अलिफ़ एक साथ हों तो दूसरे अलिफ़ के स्थान पर हम्ज़ा का प्रयोग होगा)

हम्ज़ा ہمزہ (ء)ا

भाव	नाव	जाओ	खाओ	लाओ	आओ
بھاؤ	ناؤ	جاؤ	کھاؤ	لاؤ	آؤ
रोई	सोई	नाई	भाई	लाई	आई
روئی	سوئی	نائی	بھائی	لائی	آئی
खाइये	पाइये	गाइये	जाइये	लाइये	आइये
کھایئے	پایئے	گایئے	جایئے	لایئے	آیئے

नून गुन्ना (चन्द्र बिन्दी के स्थान पर) نون غنہ (ں)

जवाँ	रवाँ	कहाँ	जहाँ	वहाँ	यहाँ	हाँ	माँ
جواں	رواں	کہاں	جہاں	وہاں	یہاں	ہاں	ماں

गाऊँ	पाऊँ	खाऊँ	जाऊँ	लाऊँ	आऊँ
گاؤں	پاؤں	کھاؤں	جاؤں	لاؤں	آؤں

सूँघ	लौंग	पाँच	सौंफ़	बूँद	होंट	ऊँट
سونگھ	لونگ	پانچ	سونف	بوند	ہونٹ	اونٹ

टाँग	रंग	डंक	जंग	संग	चोंच	मूँग
ٹانگ	رنگ	ڈنک	جنگ	سنگ	چونچ	مونگ

अपनी नोट बुक पर नक़्ल करके हिन्दी बनाइये

ماں کے پاؤں کے تلے جنت ہے۔ باپ جیسا دوست کہاں سے لاؤں۔ اب بیٹی جواں ہو رہی ہے اس کا یہاں وہاں جانا ٹھیک نہیں ہے۔ کہاں جاؤں کیا کھاؤں کہاں رہوں یہ سب باتیں سوچنے کی ہیں۔ اپنے کپڑے کھونٹی پر ٹانگ دیجئے اور چائے پی لیجئے۔ پہلے زمانے میں جنگ اونٹ پر لڑی جاتی تھی۔ ہندو عورتیں اپنی مانگ بھرتی ہیں۔

مخلوط حروف ("ھ" سے بنے حروف)
दो चश्मी हे से मिलकर बने हुरूफ़(अक्षर)
थ = ह + त
تھ = ھ + ت
फ = ह + प
پھ = ھ + پ
भ = ह + ब
بھ = ھ + ب
छ = ह + च
چھ = ھ + چ
झ = ह + ज
جھ = ھ + ج
ठ = ह + ट
ٹھ = ھ + ٹ
ढ़ = ह + ड़
ڑھ = ھ + ڑ
ढ = ह + ड
ڈھ = ھ + ڈ
ध = ह + द
دھ = ھ + د
घ = ह + ग
گھ = ھ + گ
ख = ह + क
کھ = ھ + ک
مخلوط حروف
संयुक्त अक्षर
थ
تھ
फ
پھ
भ
بھ
छ
چھ
झ
جھ
ठ
ٹھ
ढ़
ڑھ
ڑھ
ढ
ڈھ
ध
دھ
घ
گھ
ख
کھ

ایک سے سو تک گنتی 1 से 100 तक गिनती

۱۰ दस	۹ नौ	۸ आठ	۷ सात	۶ छे:	۵ पाँच	۴ चार	۳ तीन	۲ दो	۱ एक
۲۰ बीस	۱۹ उन्नीस	۱۸ अटठारह	۱۷ सत्रह	۱۶ सोलह	۱۵ पन्द्रह	۱۴ चौदह	۱۳ तेरह	۱۲ बारह	۱۱ ग्यारह
۳۰ तीस	۲۹ उनतीस	۲۸ अटठाईस	۲۷ सत्ताईस	۲۶ छबबीस	۲۵ पचीस	۲۴ चौबीस	۲۳ तेइस	۲۲ बाईस	۲۱ इक्कीस
۴۰ चालीस	۳۹ उन्तालीस	۳۸ अड़तीस	۳۷ सैंतीस	۳۶ छत्तीस	۳۵ पैंतीस	۳۴ चौंतीस	۳۳ तैंतीस	۳۲ बत्तीस	۳۱ इकतीस
۵۰ पचास	۴۹ उनचास	۴۸ अड़तालीस	۴۷ सैंतालीस	۴۶ छे:आलीस	۴۵ पैंतालीस	۴۴ चवालीस	۴۳ तैंतालीस	۴۲ ब्यालीस	۴۱ इक्तालीस
۶۰ साठ	۵۹ उनसठ	۵۸ अटठावन	۵۷ सत्तावन	۵۶ छपपन	۵۵ पछपन	۵۴ चौवन	۵۳ त्रेपन	۵۲ बावन	۵۱ इक्यावन
۷۰ सत्तर	۶۹ उन्हत्तर	۶۸ अड़सठ	۶۷ सड़सठ	۶۶ छौंछठ	۶۵ पैंसठ	۶۴ चौंसठ	۶۳ त्रेसठ	۶۲ बौंसठ	۶۱ इकसठ
۸۰ अस्सी	۷۹ उन्यासी	۷۸ अठत्तर	۷۷ ससत्तर	۷۶ छेअत्तर	۷۵ पछत्तर	۷۴ चौहत्तर	۷۳ तिहत्तर	۷۲ बहत्तर	۷۱ इकहत्तर
۹۰ नव्वे	۸۹ नवासी	۸۸ अटठासी	۸۷ सत्तासी	۸۶ छेआसी	۸۵ पच्चासी	۸۴ चौरासी	۸۳ तिरासी	۸۲ ब्यासी	۸۱ इक्यासी
۱۰۰ सौ	۹۹ निन्यानवे	۹۸ अटठानवे	۹۷ सत्तानवे	۹۶ छे:आनवे	۹۵ पच्चानवे	۹۴ चौरानवे	۹۳ तिरानवे	۹۲ बानवे	۹۱ इक्यानवे

خالی جگہ کو پر کیجئے ख़ाली जगह भरिये

	۹		۷		۵		۳		۱
۲۰		۱۸		۱۶		۱۴		۱۲	
	۲۹		۲۷		۲۵		۲۳		۲۱
۴۰		۳۸		۳۶		۳۴		۳۲	
	۴۹		۴۷		۴۵		۴۳		۴۱

मदार इशाअत घर मकनपुर शरीफ़ की अज़ीम पेशकश

مدار اشاعت گھر مکن پور شریف

Mobile 8090273226
E.mail: shoaib.a.jafri@gmail.com

मदार इशाअत घर मकनपुर शरीफ़